

עמדות הציבור בעניין מתן העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות

מיכל אלפסי

מיכל אלפסי, מנהלת תחום מחקר נכויות, מינהל מחקר וכלכלה, משרד התמ"ת

עיקרי הממצאים

- כ- 55% מהאוכלוסיה סבורים כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות, בהשוואה ל- 31% שסבורים כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לנשים ול- 17.6% שסבורים כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאוכלוסיה הערבית.
- כאשר נשאל הציבור מי היא הקבוצה הזכאית יותר מכולן לקבלת העדפה מתקנת, אזי אוכלוסיית האנשים עם מוגבלות ניצבת במקום הראשון עם 46% שבחרו בה ולאחריה נשים (14%) וערכים (10%).
- שיעור האנשים ללא מוגבלות שסבורים כי מבין כל האוכלוסיות, אוכלוסיית הנכים היא הזכאית יותר מכולן לקבלת העדפה מתקנת, הינו מעט גבוה יותר מאשר שיעור האנשים עם מוגבלות שסבורים כך (46.8% ו- 42.5% בהתאמה).
- ערכים סבורים יותר מאשר יהודים כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות (61.1% ו- 54.2% בהתאמה). בדומה, נשים סבורות יותר מגברים כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות (56.8% ו- 54.0%).
- בעלי השכלה נמוכה (ללא בגרות) נוטים להביע עמדה חיובית יותר בנושא מתן העדפה מתקנת לאוכלוסיות מוחלשות, זאת בהשוואה לבעלי השכלה גבוהה יותר (בעלי ת. בגרות ומעלה). כך למשל, כך למשל, ביחס למתן העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות, 61% מהנשאלים חסרי ת. בגרות ציינו כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאוכלוסיה זו, בהשוואה ל- 52.4% בקרב בעלי בגרות ומעלה.
- אנשים שאינם עובדים נוטים לתמוך במתן העדפה מתקנת לאוכלוסיות מוחלשות בשיעורים מעט יותר גבוהים מאשר אנשים עובדים. ההבדלים בולטים במיוחד ביחס לתומכים במתן העדפה מתקנת לאוכלוסיה הערבית, מאשר ביחס לאלו התומכים במתן העדפה מתקנת לאוכלוסיית הנכים, אשר לגביהם אין הבדלים משמעותיים בין עובדים (55%) לבין מי שאינם עובדים (56.3%).
- בעלי הכנסה נמוכה (הן מעבודה והן למשק בית) נוטים להביע עמדה חיובית יותר בנושא מתן העדפה מתקנת לאוכלוסיות מוחלשות, מאשר בעלי הכנסה גבוהה יותר. כך למשל, ממוצע ההכנסה למשק בית של מי שטוענים כי שחשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות עומד על 11,258 בעוד שההכנסה למשק בית של מי שטוענים כי כלל לא חשוב לתת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות הינו גבוה יותר בכ- 1,500 ₪ ועומד על 12,800 ₪.
- שתי הפעולות העיקריות שלדעת הציבור המדינה צריכה לבצע על מנת לצמצם פערים חברתיים הן השקעה בחינוך (41.9%) ועידוד תעסוקה ויצירת מקומות עבודה חדשים (35.9%). רק 4% סבורים שיש להעלות את המיסים בקרב השכבות החזקות.

- בקרב האוכלוסייה ללא מוגבלות, הפעולה העיקרית שהמדינה צריכה לנקוט כדי לצמצם פערים חברתיים היא השקעה בחינוך (44.5%), בעוד שלדעת האוכלוסייה עם מוגבלות הפעולה העיקרית צריכה להיות עידוד תעסוקה ויצירת מקומות עבודה חדשים (38.4%).

- כ־ 27% מהאנשים עם מוגבלות סבורים כי על המדינה להגדיל את הקצבאות והתמיכות לשכבות החלשות כאמצעי לצמצום פערים בחברה, זאת בהשוואה ל־ 16.5% מקרב האוכלוסייה ללא מוגבלות.

- שיעור בעלי מוגבלות מפריעה הסבורים כי על המדינה לעודד תעסוקה וליצור מקומות עבודה חדשים כאמצעי להתמודדות עם הפערים החברתיים הינו גבוה יותר (41.1%) מאשר שיעור בעלי מוגבלות מפריעה מאוד הסבורים כך (33%).

- שיעור בעלי המוגבלות שאינם עובדים אשר סבורים כי על המדינה להגדיל את הקצבאות והתמיכות לשכבות החלשות הינו גבוה ביותר מפי 2 מאשר שיעור בעלי המוגבלות העובדים אשר סבורים כך (55.3% ו־ 21.1%) בהתאמה.

תוכן עניינים

1. מטרות ומתודולוגיה - ע"מ 5

2. **פרק 1** - עמדות הציבור בעניין מתן העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות, נשים וערבים -

ע"מ 6 - 9.

א. חשיבות נתינת העדפה מתקנת לאוכלוסיות שונות - ע"מ 6

ב. הקבוצה שהכי זכאית לקבל העדפה מתקנת מתוך סה"כ האוכלוסיה, לפי

מוגבלות - ע"מ 6 - 7

ג. הקבוצה שהכי זכאית להעדפה מתקנת מתוך סה"כ אנשים עם מוגבלות, לפי

דרגת מוגבלות - ע"מ 7

ד. חשיבות נתינת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות מתוך קבוצת הנשים

והערבים - ע"מ 8

ה. עמדות האוכלוסיה בעניין מתן העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות, נשים

וערבים לפי השכלה, גיל ומצב תעסוקתי - ע"מ 8 - 9

ו. עמדות האוכלוסיה בעניין מתן העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות, נשים

וערבים לפי שכר מעבודה והכנסה למשק בית - ע"מ 9.

3. **פרק 2** - עמדות הציבור ביחס לפעולות שבהן המדינה צריכה לנקוט על מנת לצמצם

פערים בחברה - ע"מ 10 - 15

א. הפעולה העיקרית שבה המדינה צריכה לנקוט כדי לצמצם פערים חברתיים

מתוך סה"כ האוכלוסיה - ע"מ 10

ב. הפעולה העיקרית שבה המדינה צריכה לנקוט כדי לצמצם פערים חברתיים, לפי

קיומה של מוגבלות - ע"מ 11

ג. הפעולה העיקרית שבה המדינה צריכה לנקוט מתוך סה"כ בעלי מוגבלות, לפי

חומרת המוגבלות - ע"מ 12

ד. הפעולה העיקרית שבה המדינה צריכה לנקוט, מתוך סה"כ האוכלוסיה לפי

השכלה - ע"מ 13

ה. הפעולה העיקרית שבה המדינה צריכה לנקוט מתוך סה"כ האוכלוסיה לפי מצב

תעסוקתי - ע"מ 14

ו. הפעולה העיקרית שבה המדינה צריכה לנקוט מתוך סה"כ בעלי מוגבלות, לפי

מצב תעסוקתי - ע"מ 15

מטרות ומתודולוגיה

מטרות

לדף מידע זה כמה מטרות עיקריות:

1. הצגת עמדות הציבור בנושא מתן העדפה מתקנת לאוכלוסיית האנשים עם מוגבלות, בהשוואה לשתי אוכלוסיות מוחלשות אחרות - נשים וערבים, תוך התייחסות למאפיינים סוציו-דמוגרפיים.
2. הצגת עמדות אוכלוסיית האנשים עם מוגבלות בנושא מתן העדפה מתקנת לאוכלוסייתם וכן לאוכלוסיות מוחלשות אחרות, תוך הבחנה לפי דרגת המוגבלות.
3. הצגת עמדות הציבור בנושא הפעולות העיקריות שבהן המדינה צריכה לנקוט על מנת לצמצם פערים חברתיים.

מתודולוגיה

1. מקור הנתונים

הניתוח בהמשך מתבסס על נתוני הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2008. בשנה זו, מלבד השאלות המתייחסות לקיומה של מוגבלות ומידת הפרעתה לחיי היומיום, נשאלו כל המרואיינים בסקר סדרת שאלות אודות עמדותיהם בנושא מתן העדפה מתקנת למספר אוכלוסיות הנחשבות "אוכלוסיות מוחלשות", ביניהן אנשים עם מוגבלות.

2. אוכלוסיית המחקר

אוכלוסיית המחקר בדף מידע זה נחלקת לשניים, היות ובחלקו דף המידע מתייחס לעמדות כלל האוכלוסייה בנושא העדפה מתקנת כלפי אנשים עם מוגבלות ובחלקו לעמדות של אוכלוסיית האנשים עם מוגבלות בלבד. על כן, אוכלוסיית המחקר היא:

- א. כלל אוכלוסיית ישראל בגילאי 20 - 64 אשר נכללו בסקר החברתי לשנת 2008 - כארבעה מיליון איש.
- ב. אנשים עם מוגבלות בגילאי 20 - 64 מתוך כלל אוכלוסיית ישראל שנכללה בסקר החברתי בשנת 2008 - 681,000 איש, מהם 449,000 (66%) דיווחו כי המוגבלות מפריעה להם לתפקודי היומיום ו- 232,000 (34%) דיווחו כי המוגבלות מפריעה מאוד.

יצוין כי סדרת השאלות בסקר החברתי בנושא מתן העדפה מתקנת לאוכלוסיות מוחלשות התייחסה למספר אוכלוסיות - נשים, בני עדות המזרח, אנשים עם מוגבלות, ערבים, עולים חדשים ומבוגרים.

בדף מידע זה אנו בחרנו להתייחס לעמדות ביחס לשלוש אוכלוסיות בלבד - אנשים עם מוגבלות, נשים וערבים, היות וביחס לאוכלוסיות הללו ישנה חקיקה ברורה ומוכרת יותר לציבור.

פרק 1 - עמדות הציבור בעניין מתן העדפה מתקנת לאנשים עם

מוגבלות, נשים וערבים

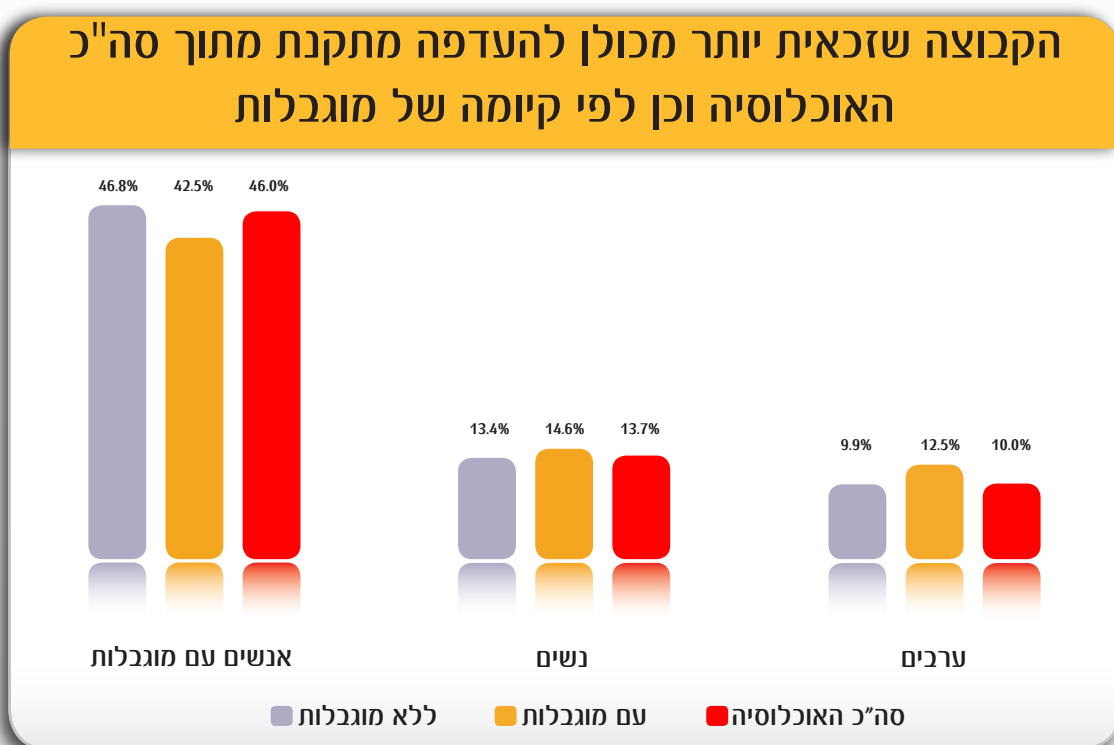
להלן נציג את עמדות הציבור בעניין מתן העדפה מתקנת לאוכלוסיית האנשים עם מוגבלות, זאת בהשוואה לאוכלוסיית הנשים והערבים. כמו כן, נציג את העמדות בנושא מתן העדפה מתקנת בהתייחס למאפיינים סוציו דמוגרפיים. בהתייחס לאוכלוסיית האנשים עם מוגבלות, נבחין בעמדות של בעלי מוגבלות מפריעה בהשוואה לעמדות של בעלי מוגבלות מפריעה מאוד.

לוח 1 - חשיבות נתנית העדפה מתקנת לאוכלוסיות שונות (אחוזים מסה"כ האוכלוסייה)

סה"כ	בכלל לא חשוב	לא כל כך חשוב	חשוב	חשוב מאוד	
100	2.8	3.0	38.8	55.4	אנשים עם מוגבלות
100	13.2	13.1	42.7	31.0	נשים
100	34.5	17.6	30.4	17.6	ערבים

כפי שעולה מלוח 1, ניתן לראות כי מבין שלוש האוכלוסיות הנדונות - נכים, נשים וערבים - הציבור סבור כי האוכלוסייה שחשוב מאוד לתת לה העדפה מתקנת יותר מכולן היא אוכלוסיית האנשים עם מוגבלות (55.4%). לאחריה אוכלוסיית הנשים (31%) ולבסוף האוכלוסייה הערבית (17.6%). זאת ועוד, כאשר נשאל הציבור מי היא האוכלוסייה הזכאית יותר מכולן לקבל העדפה מתקנת, אזי 46% הצביעו על אוכלוסיית האנשים עם מוגבלות.

תרשים 1 - הקבוצה שהכי זכאית לקבל העדפה מתקנת מתוך סה"כ האוכלוסייה לפי קיומה של מוגבלות

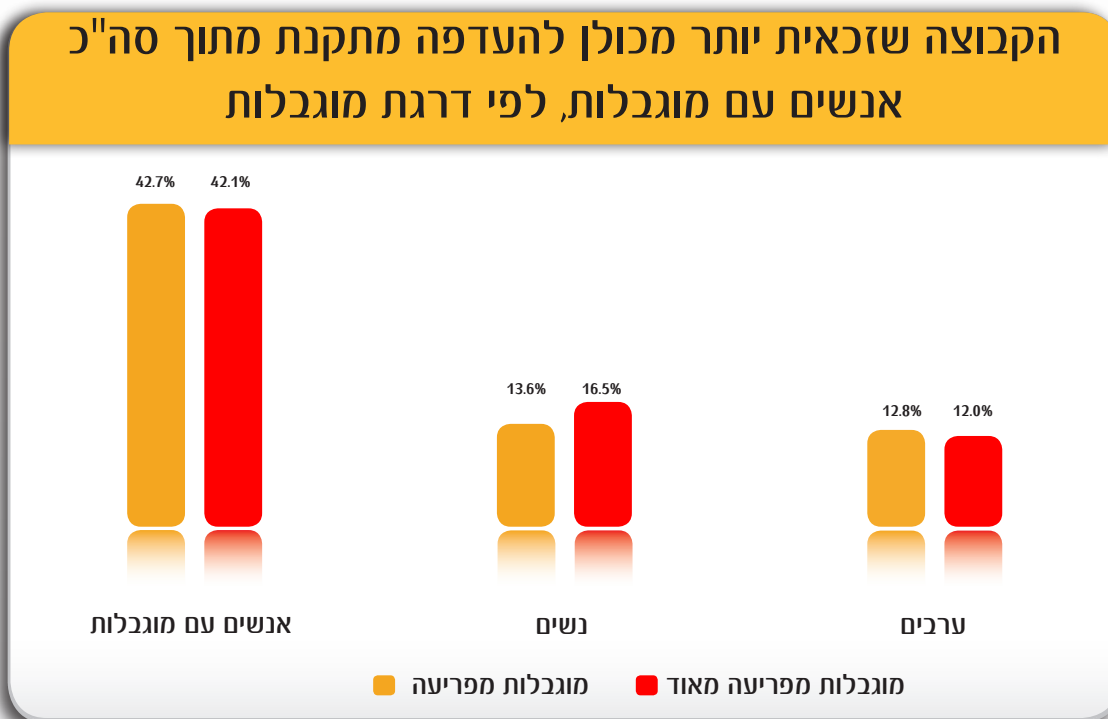
חשוב לציין כי גם כאשר מכניסים לחישוב את יתר האוכלוסיות שלגביהן התייחס הסקר החברתי בנושא זה (בני עדות המזרח, עולים חדשים ומבוגרים), האוכלוסיה שעל פי הציבור עדיין היא זו שחשוב מאוד לתת לה העדפה מתקנת יותר מכולן היא אוכלוסיית הנשים עם מוגבלות.

כפי שעולה מתרשים 1 ובהמשך לאמור קודם לכן, כאשר שואלים את הציבור מי היא הקבוצה שזכאית יותר מכולן לקבלת העדפה מתקנת, אזי רואים בבירור את הבחירה באוכלוסיית הנכים (46%), זאת לעומת כ- 14% שבחרו באוכלוסיית הנשים ו- 10% שבחרו באוכלוסיה הערבית.

עוד ניתן לראות כי שיעור הנשים ללא מוגבלות שסבורים כי מבין כל האוכלוסיות, אוכלוסיית הנכים היא הזכאית יותר מכולן לקבלת העדפה מתקנת, הינו מעט גבוה יותר מאשר שיעור הנשים עם מוגבלות שסבורים כך (46.8% ו- 42.5% בהתאמה).

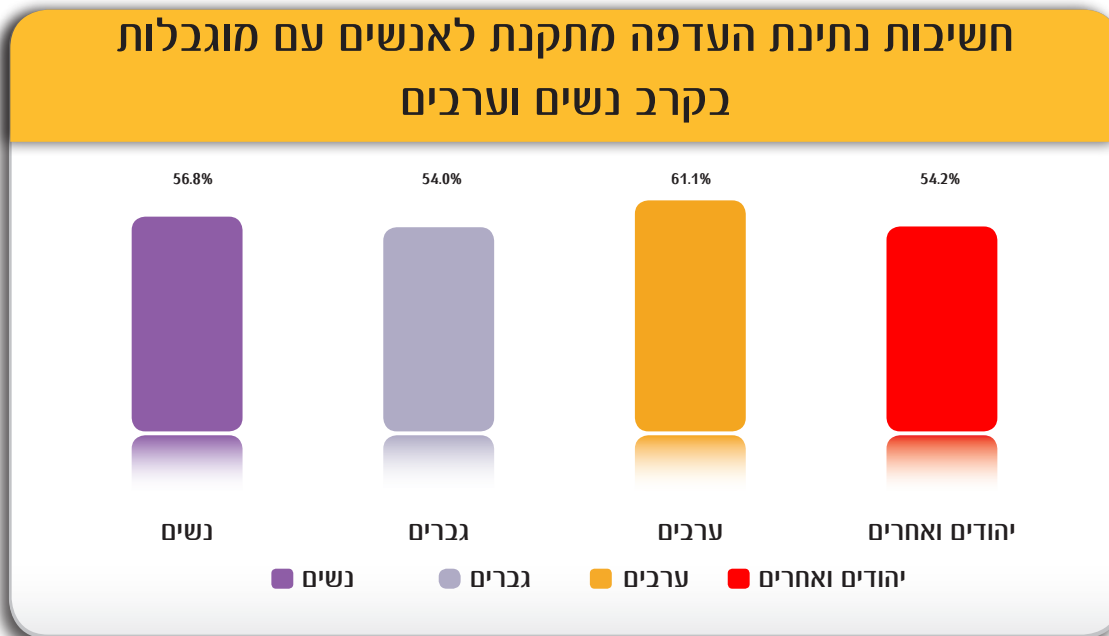
מעניין לראות כי שיעור הנשים עם מוגבלות שבחרו בשתי האוכלוסיות האחרות (נשים וערבים) כאוכלוסיות הזכאיות יותר מכולן לקבלת העדפה מתקנת הינם קצת יותר גבוהים משיעור הנשים ללא מוגבלות שבחרו בהן - 12.5% מהנשים ללא מוגבלות בחרו באוכלוסיית הנשים כזכאית יותר מכולן לקבלת העדפה מתקנת לעומת 9.9% מהאוכלוסיה ללא מוגבלות. בדומה, 14.6% מהנשים עם מוגבלות בחרו באוכלוסיית הנשים כזכאית יותר מכולן לקבלת העדפה מתקנת, לעומת 13.4% מהנשים ללא מוגבלות.

תרשים 2 - הקבוצה שהכי זכאית להעדפה מתקנת מתוך סה"כ אוכלוסיית הנשים עם מוגבלות, לפי דרגת מוגבלות

בתרשים 2, המתייחס לעמדות של אוכלוסיית הנשים עם מוגבלות בלבד, ע"פ חומרת המגבלה, שוב ניתן לראות כי אוכלוסיית הנכים נבחרת כאוכלוסיה הזכאית יותר מכולן לקבלת העדפה מתקנת, כאשר אין כמעט הבדלים בין נכים בעלי מוגבלות מפריעה מאוד לבין נכים בעלי מוגבלות מפריעה בעמדה התומכת כי האוכלוסיה אליה הם משתייכים היא זו הזכאית יותר מכולן לקבלת העדפה מתקנת (42.1% ו- 42.7% בהתאמה).

תרשים 3 - חשיבות נתינת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות בקרב שתי קבוצות האוכלוסיה האחרות (נשים וערבים)

בדקנו את העמדה של נשים וערבים ביחס למתן העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות. כפי שעולה מתרשים 3, שיעור הנשים שסבורות כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות הינו מעט יותר גבוה משיעור הגברים שסבורים כך (56.8% ו- 54.0% בהתאמה). כמו כן, ניתן לראות באופן בולט הרבה יותר כי ערבים סבורים יותר מאשר יהודים ואחרים כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות (61.1% ו- 54.2% בהתאמה). יתכן והדבר משקף הזדהות של קבוצה מאוד מוחל- שת ומודרנת זו עם קבוצת הנכים וכן יתכן כי הדבר קשור לשיעורי המוגבלות הגבוהים מאוד באוכלוסיה זו, בהשוואה לשיעור באוכלוסיה היהודית.

לוח 4 - עמדות האוכלוסיה בעניין מתן העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות, נשים וערבים לפי השכלה, גיל ומצב תעסוקתי

		מתן העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות						מתן העדפה מתקנת לנשים						מתן העדפה מתקנת לערבים					
		השכלה		גיל		מצב תעסוקתי		השכלה		גיל		מצב תעסוקתי		השכלה		גיל		מצב תעסוקתי	
		ללא בגרות	בגרות	עד 44	45-64	עובד	לא עובד	ללא בגרות	בגרות	עד 44	45-64	עובד	לא עובד	ללא בגרות	בגרות	עד 44	45-64	עובד	לא עובד
חשוב מאוד	61.0	52.4	55.9	54.5	55.0	56.3	34.8	29.0	30.2	32.6	30.2	32.9	25.3	13.1	19.1	14.8	14.4	24.8	24.8
כלל לא חשוב	1.9	3.3	2.7	3.0	2.9	2.7	10.0	15.1	12.3	14.9	13.9	11.7	35.3	34.4	33.7	36.0	34.3	34.9	34.9

כפי שניתן לראות מלוח 4, אנשים בעלי השכלה נמוכה (ללא בגרות), נוטים להביע עמדה חיובית יותר בנושא מתן העדפה מתקנת לאוכלוסיות מוחלשות, בהשוואה לבעלי השכלה הגבוהה יותר (בעלי ת.

בגרות ומעלה). כך למשל, ביחס למתן העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות, 61% מהנשאלים חסרי ת. בגרות ציינו כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאוכלוסיה זו, בהשוואה ל - 52.4% בקרב בעלי בגרות ומעלה.

בהתייחס לגיל, נראה כי מאפיין זה אינו גורם המסביר נטייה לתמוך בהענקת העדפה מתקנת לאוכלוסיות מוחלשות, כאשר רק לגבי מתן העדפה מתקנת לאוכלוסיה הערבית ניתן לראות מעט הבדלים בין האוכלוסיה הצעירה יותר לבין האוכלוסיה המבוגרת יותר בהבעת הסכמה כי חשוב אמוד לתת העדפה מתקנת לאוכלוסיה זו (19.1% ו - 14.8% בהתאמה).

בהתייחס למצב התעסוקתי, נראה כי אנשים שאינם עובדים נוטים לתמוך במתן העדפה מתקנת לאוכלוסיות מוחלשות בשיעורים מעט יותר גבוהים מאשר אנשים עובדים, כאשר רק ביחס לאוכלוסיה הערבית הדבר בולט מאוד - 14% מהמועסקים (מכלל האוכלוסיה) סבורים כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאוכלוסיה הערבית, בהשוואה לכ - 25% מלא מועסקים.

לוח 5 - עמדות האוכלוסיה בעניין מתן העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות, נשים וערבים לפי ממוצע שכר מעבודה וממוצע הכנסה למשק בית

מתן העדפה מתקנת לערבים		מתן העדפה מתקנת לנשים		מתן העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות		
ממוצע הכנסה למשק בית	ממוצע הכנסה מעבודה	ממוצע הכנסה למשק בית	ממוצע שכר מעבודה	ממוצע הכנסה למשק בית	ממוצע שכר מעבודה	
8727	6517	10527	6913	11258	7683	חשוב מאוד
11053	7406	13145	8903	12800	8701	בכלל לא חשוב

כפי שניתן לראות מלוח 5, הטוענים שחשוב מאוד להעניק העדפה מתקנת לאוכלוסיות מוחלשות הינם בעלי הכנסה נמוכה יותר מעבודה וכן בעלי הכנסה נמוכה יותר למשק בית, בהשוואה למי שטוענים כי בכלל לא חשוב להעניק העדפה מתקנת לאוכלוסיות הללו. כך למשל, ממוצע השכר מעבודה של מי שציינו כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות עומד על 7,683 ₪, זאת לעומת ממוצע שכר של לעומת 8,701 ₪ בקרב מי שציינו כי כלל לא חשוב לתת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות. בדומה, ממוצע ההכנסה למשק בית של מי שציינו כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות עומד על 11,258 ₪, זאת לעומת ממוצע שכר של לעומת 12,800 ₪ בקרב מי שציינו כי כלל לא חשוב לתת העדפה מתקנת לאנשים עם מוגבלות. תמונה דומה מצטיירת גם לגבי שתי האוכלוסיות האחרות, כאשר לגביהן הבדלי השכר מהעבודה וההכנסה למשק בית בין מי שטוענים כי חשוב מאוד לתת העדפה מתקנת לבין מי שטוענים כי כלל לא חשוב לתת העדפה מתקנת הינם אף גבוהים יותר.

פרק 2 - עמדות הציבור ביחס לפעולות שבהן המדינה צריכה

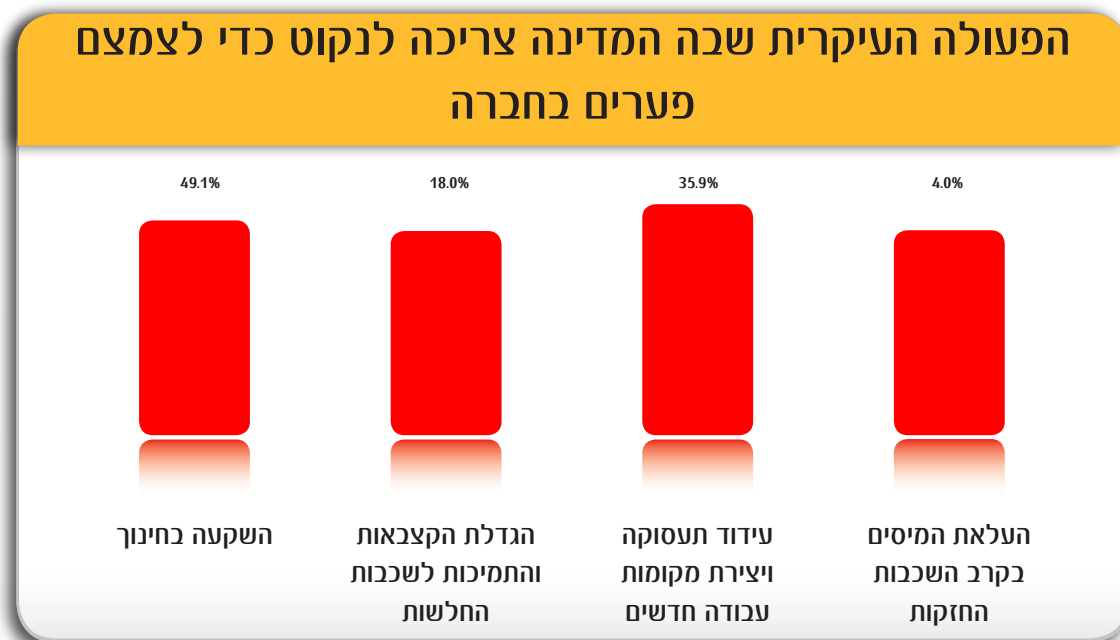
לנקוט על מנת לצמצם פערים בחברה

בפרק זה נציג את הפעולות שלדעת הציבור על המדינה לבצע על מנת לצמצם את הפערים בחברה. אנו נתייחס להבדלים לפי קיומה של מוגבלות (עם מוגבלות/ללא מוגבלות), השכלה (ללא ת. בגרות/ בגרות ומעלה) ומצב תעסוקתי (עובד/לא עובד).

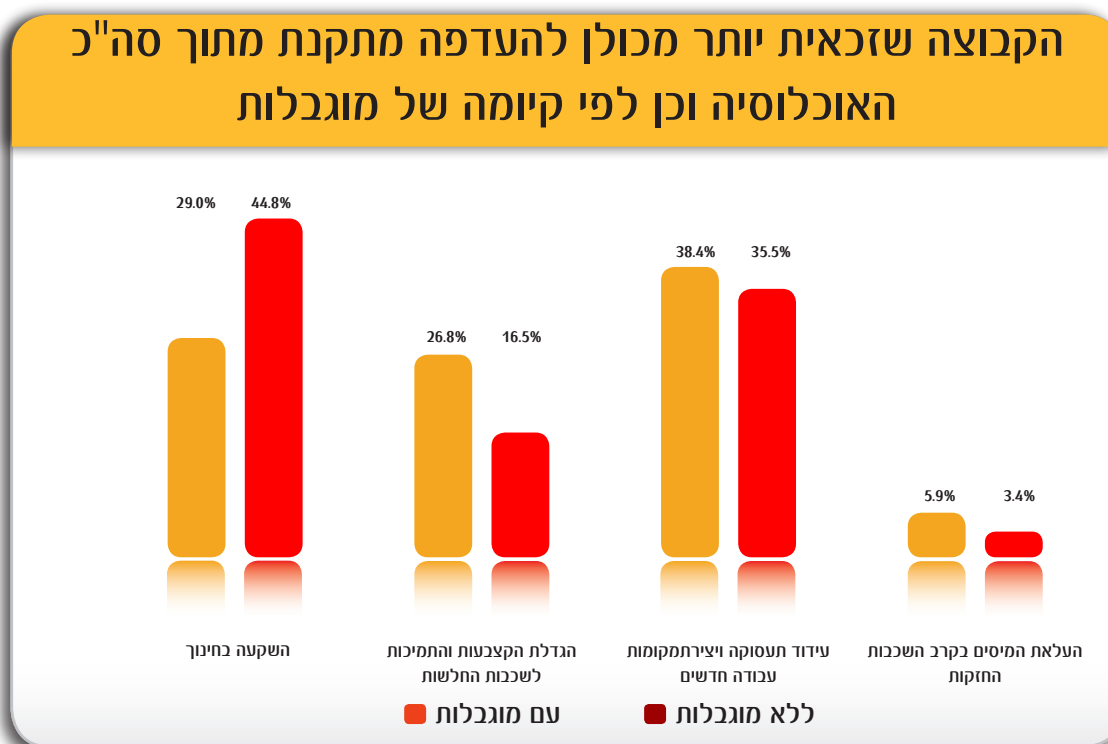
כמו כן, אנו נתייחס באופן מעמיק יותר לעמדות של אנשים עם מוגבלות, תוך הבחנה בין בעלי מוגבלות מפריעה לבין בעלי מוגבלות מפריעה מאוד וכן תוך התייחסות למצבם התעסוקתי.

תרשים 4 - הפעולה העיקרית שבה המדינה צריכה לנקוט כדי לצמצם פערים חברתיים

- סה"כ האוכלוסיה (אחוזים מסה"כ)

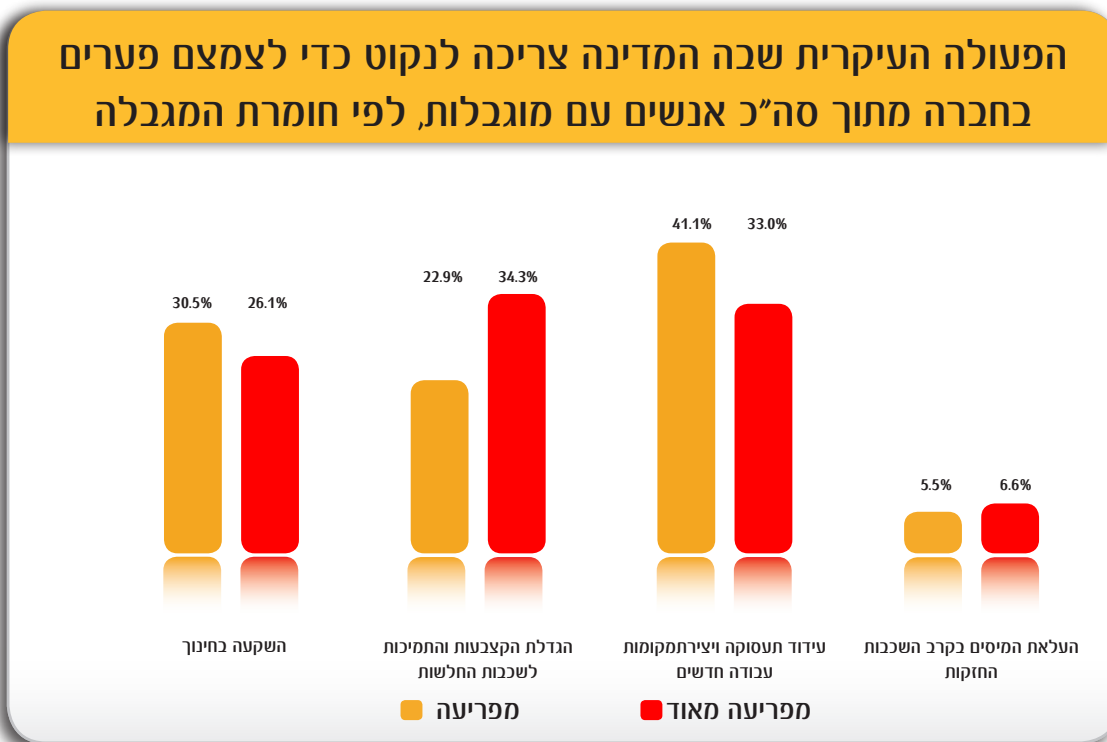
כפי שניתן לראות מתרשים 5, שתי הפעולות העיקריות שלדעת הציבור המדינה צריכה לבצע על מנת לצמצם פערים חברתיים הן השקעה בחינוך (49.1%) ועידוד תעסוקה ויצירת מקומות עבודה חדשים (35.9%). עוד 18% סבורים כי על המדינה להגדיל את הקצבאות והתמיכות לשכבות החלשות כאמצעי לצמצום פערים חברתיים ורק 4% סבורים שיש להעלות את המיסים בקרב השכבות החזקות.

כפי שניתן לראות מתרשים 6, בקרב האוכלוסיה ללא מוגבלות, הפעולה העיקרית שהמדינה צריכה לנקוט בה כדי לצמצם פערים חברתיים היא השקעה בחינוך (44.5%), בעוד שלדעת האוכלוסיה עם מוגבלות הפעולה העיקרית צריכה להיות עידוד תעסוקה ויצירת מקומות עבודה חדשים (38.4%). אין ספק כי הדבר מבטא את המצוקה התעסוקתית של אוכלוסיה זו ואת העובדה כי אנשים עם מוגבלות מעוניינים להצטרף למעגל העבודה וככל הנראה רואים בהיעדר עבודה את אחד המקורות לבעיותיהם, כמו גם לפערים החברתיים.

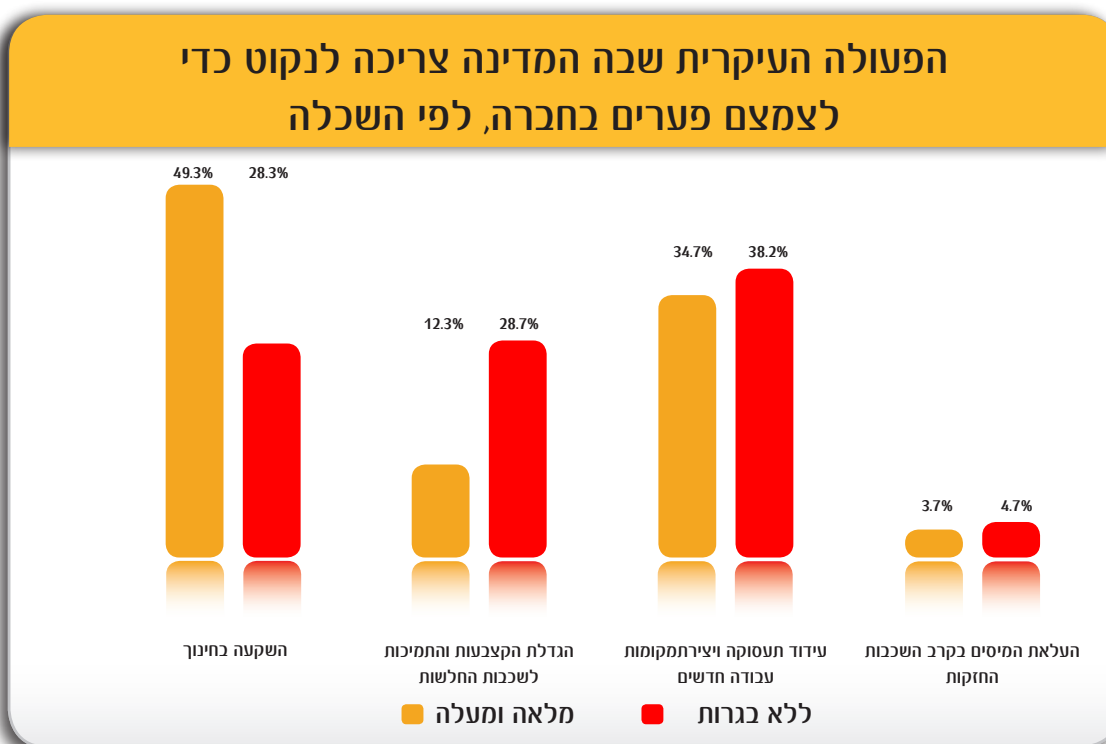
כ־ 27% מהאנשים עם מוגבלות סבורים כי על המדינה להגדיל את הקצבאות והתמיכות לשכבות החלשות, כאמצעי לצמצום פערים בחברה, זאת בהשוואה ל־ 16.5% מקרב האוכלוסיה ללא מוגבלות.

נראה כי הן אנשים עם מוגבלות והן אנשים ללא מוגבלות אינם סבורים כי העלאת המיסים בקרב השכבות החזקות הינו אמצעי שבו המדינה צריכה לנקוט ככלי לצמצום פערים (5.9% בקרב האנשים עם מוגבלות ו־ 3.4% בקרב האנשים עם מוגבלות).

מעניין לראות כי שיעור בעלי מוגבלות מפריעה הסבורים כי על המדינה לעודד תעסוקה וליצור מקומות עבודה חדשים כאמצעי להתמודדות עם הפערים החברתיים הינו גבוה יותר (41.1%) מאשר שיעור בעלי מוגבלות מפריעה מאוד הסבורים כך (33%), שהם אלו שמצבם התעסוקתי הינו קשה יותר (שיעור תעסוקה נמוך יותר מאשר בעלי מוגבלות מפריעה מאוד ושיעור אבטלה גבוה יותר). עם זאת, יתכן והדבר משקף את רצונם העז של בעלי מוגבלות מפריעה לצאת לעבוד וככל הנראה יכולתם לצאת לעבוד הינה גבוהה יותר מזו של בעלי מוגבלות מפריעה מאוד שאולי בשל חומרת מגבלתם מתקשים בכך יותר.

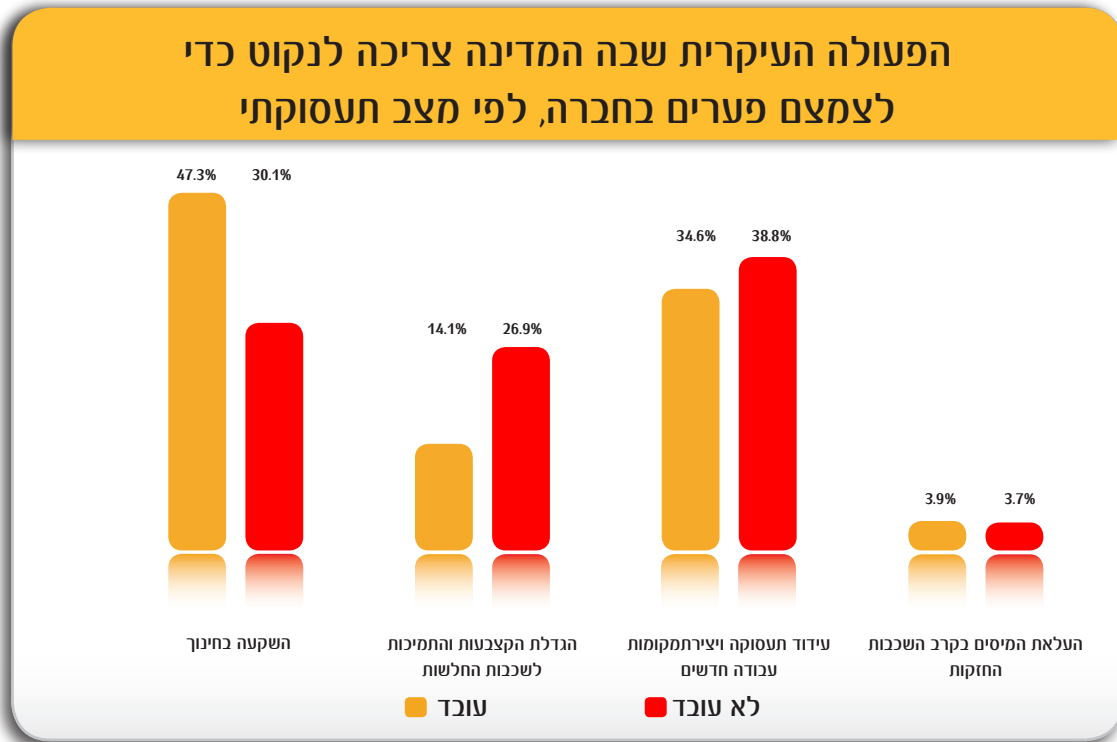
באופן לא מפתיע, שיעור הסבורים כי על המדינה להגדיל את הקצבות והתמיכות לשכבות החלשות הינו גבוה יותר בקרב בעלי מוגבלות מפריעה מאוד (34.3%) מאשר בקרב בעלי מוגבלות מפריעה (22.9%).

ניתן לראות כי בקרב האוכלוסיה בעלת ההשכלה הנמוכה (חסרי ת. בגרות), הפעולה העיקרית שעל המדינה לנקוט בה כדי לצמצם פערים חברתיים היא עידוד תעסוקה ויצירת מקומות עבודה חדשים (38.2%), בעוד שבקרב בעלי ההשכלה הגבוהה יותר, הפעולה העיקרית היא השקעה בחינוך (49.3%).

כ - 29% מבעלי ההשכלה הנמוכה יחסית סבורים כי על המדינה להגדיל את הקצבאות והתמיכות לשכבות החלשות כאמצעי לצמצום פערים חברתיים, זאת בהשוואה ל - 12.3% מקרב האוכלוסיה בעלת ההשכלה הגבוהה יותר.

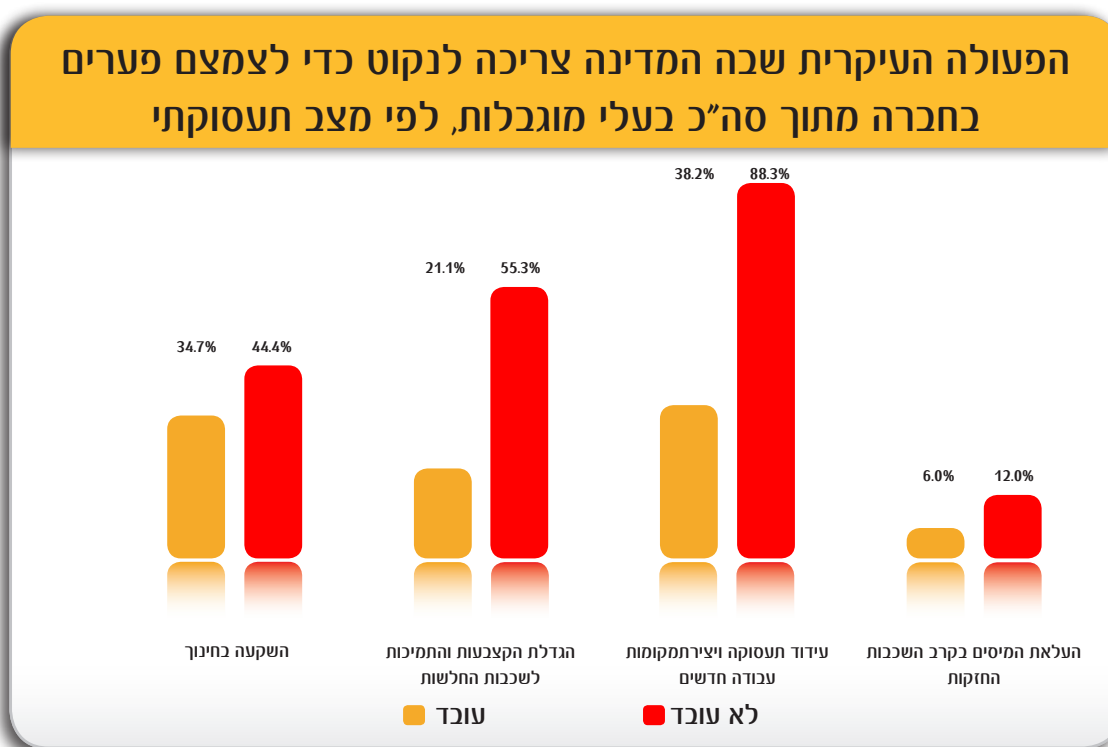
אין הבדלים משמעותיים בין בעלי השכלה נמוכה לבין בעלי השכלה גבוהה יותר בכל האמור להעלאת המיסים בקרב השכבות החזקות כאמצעי לצמצום פערים חברתיים - הן בעלי השכלה נמוכה יחסית והן בעלי השכלה גבוהה יותר סבורים שאין זו הדרך, כפי שמשקף משיעורי תמיכה נמוכים בה (4.7% ו - 3.7% בהתאמה).

ניתן לראות כי בקרב המועסקים, הפעולה העיקרית שבה המדינה צריכה לנקוט על מנת לצמצם פערים חברתיים היא השקעה בחינוך (47.3%), בעוד שבקרב הבלתי מועסקים הפעולה העיקרית היא עידוד תעסוקה ויצירת מקומות עבודה חדשים (38.8%).

קרוב ל- 30% מהבלתי מועסקים סבורים כי על המדינה להגדיל את הקצבאות והתמיכות לאוכלוסיות החלשות, כאמצעי לצמצום פערים חברתיים, שיעור הגבוה בכמעט פי 2 משיעור התומכים בפעולה זו בקרב המועסקים (14.1%).

אין הבדלים בין מועסקים לבין בעלי בלתי מועסקים בכל האמור להעלאת המיסים בקרב השכבות החזקות כאמצעי לצמצום פערים חברתיים - הן מועסקים והן בלתי מועסקים סבורים שאין זו הדרך, כפי שמשתקף משיעורי תמיכה נמוכים בה (3.9% ו- 3.7% בהתאמה).

ניתן לראות כי הבדלים גדולים בין בעלי מוגבלות מועסקים לבין בעלי מוגבלות בלתי מועסקים בכל האמור לפעולות בהן המדינה צריכה לנקוט כדי לצמצם את הפערים החברתיים, דבר אשר משקף את המצוקה של אותם אנשים שהם גם בעלי מוגבלות וגם בלתי מועסקים, שילוב אשר הופך אותם לאוכלוסיה מודרת במיוחד.

ניתן לראות כי שיעור בעלי המוגבלות שאינם עובדים¹ אשר סבורים כי על המדינה לעודד תעסוקה וליצור מקומות עבודה חדשים הינו גבוה ביותר מפי 2 מאשר שיעור בעלי המוגבלות העובדים אשר סבורים כך (88.3% ו 38.2%) בהתאמה.

ניתן לראות כי שיעור בעלי המוגבלות שאינם עובדים אשר סבורים כי על המדינה להגדיל את הקצעות והתמיכות לשכבות החלשות הינו גבוה ביותר מפי 2 מאשר שיעור בעלי המוגבלות העובדים אשר סבורים כך (55.3% ו 21.1%) בהתאמה.

ניתן לראות כי שיעור בעלי המוגבלות שאינם עובדים אשר סבורים כי על המדינה להעלות את המיסים בקרב השכבות החזקות הינו גבוה ביותר פי 2 מאשר שיעור בעלי המוגבלות העובדים אשר סבורים כך (12% ו 6%) בהתאמה.